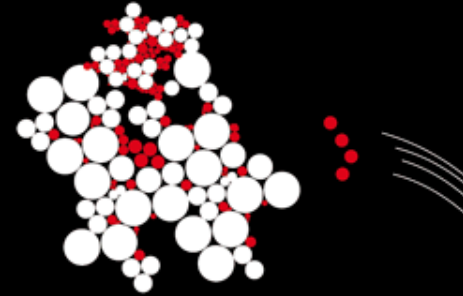

Prestatieafspraken

Richtingwijzer of horde?

THEMA Congres:
De kracht van de instelling

Hans Vossensteyn
Rotterdam

22 November 2012

UITDAGINGEN VOOR HO INSTELLINGEN

- Toenemende verwachtingen → risico van 'missie overload'
- Wereldwijde onderzoekscompetitie → behoefte aan strategisch onderzoekmanagement
- Uitbreiding van de human capital formatie → behoefte aan diversiteit in het onderwijsaanbod

Instellings profilering

“Effective higher education policies should permit some universities to do a few things very well, rather than having them all do a lot of things only reasonably well”

DIVERSITEIT, DIFFERENTIATIE & PROFILERING

- Diversiteit & differentiatie hebben een lange geschiedenis in HO
 - Trow, Birnbaum, Meek, Goedegebuure, Huisman, Reichert, ...
Vele vormen van diversiteit:
 - System, structuur, programmatisch, procedures, reputatie, normen en waarden, bekostiging, management stijlen

- Nieuwe dimensie: diversiteit als mechanisme om **profilering** te stimuleren
 - Nationale en HOI-strategieën
 - Nieuwe doelgroepen
 - Employability van afgestudeerden
 - Reduceren overlap (vergroten specialisatie)

INTERNATIONALE TRENDS

Versterking diversiteit; prestatie contracten; nadruk op nationale strategische prioriteiten; transparantie & accountability

- United States: Degree Qualifications Profiles
- Australia: Mission-based compacts
- Germany: Ziel- und Leistungsvereinbarungen; Excellence Initiative
- Hong Kong: Performance and Role-related Funding Scheme
- Ireland: Institutional Profiles
- Finland, Denmark: Performance contracts
- European Commission: U-Map; U-Multirank
- OECD: AHELO

IN NEDERLAND

- Commissie Veerman: april 2010
- Werkgroep Kwaliteit en Bekostiging: mei 2011
- Strategische Agenda: augustus 2011
- Hoofdlijnenakkoorden: december 2011
- RCHOO: vanaf januari 2012

Strategische Agenda

- Prestatieafspraken met alle individuele instellingen
- 7% onderwijsbekostiging (bedrag oplopend tot € 310 mln. in 2015) wordt bestemd voor 'kwaliteit en profiel'
- 5% Onderwijskwaliteit en Studiesucces
- 2% Selectief budget voor profilering
- Reviewcommissie

Hoofdlijnenakkoorden

- HLA tussen overheid en VSNU en HBO-raad
- Perspectief 2025
- Profilering: onderwijs, onderzoek en valorisatie
- Wet- en regelgeving
- Prestatieafspraken
- Periode HLA: 2011-2015

Reviewcommissie (RC): taken

- Advies aan SOCW over voorstellen van instellingen (2012)
- Monitorrapportages (jaarlijks)
- Midterm review (2014)
- Eindevaluatie (2016)

RC: Twee budgetten

- Prestatieafspraken (PA: 5% onderwijsbudget)
 - Voorwaardelijke financiering
 - Onderwijskwaliteit en studiesucces zijn de kern, daarnaast: profilering en valorisatie
 - Wordt afgerekend in 2016 ('zijn prestaties gehaald?')
- Selectieve budget (SB: 2% onderwijsbudget)
 - Zwaartepuntvorming
 - Differentiatie in het onderwijsaanbod
 - Zeer hoge ambities en aanhoudend bewezen kwaliteit

Indicatoren Onderwijskwaliteit en Studiesucces

Zeven indicatoren (uit HLA) in drie categorieën:

1. Prestaties

- Uitval
- Switch
- BA rendement

2. Kwaliteit & excellentie

- NSE studenten oordeel, **OF**
- Studenten in programma's met NVAO score Goed / Excellent, **OF**
- Studenten in Excellentietrajecten (e.g. University College)

3. Maatregelen

- Onderwijsintensiteit, Docentkwaliteit, Indirecte kosten

Overige indicatoren en extra informatie

- Instellingen mogen alternatieven voor de 7 indicatoren gebruiken
- Instellingen zijn uitgenodigd om aanvullende indicatoren te presenteren
 - Voor onderzoek, valorisatie, ondernemerschaps onderwijs, internationalisering, etc.
 - Suggesties zijn gepubliceerd op de site van de RC
- “Meet the RC”
 - Informatieve Q&A sessies
 - Één uur om het eigen voorstel te presenteren

PROCES

- Interactie met instellingen
 - over beoordelingskader (met koepels)
 - definities indicatoren (verplichte en facultatieve)
 - toelichting instellingsplannen (gesprek met RC)
 - aanvullende brief na gesprek
 - reactie op concept advies

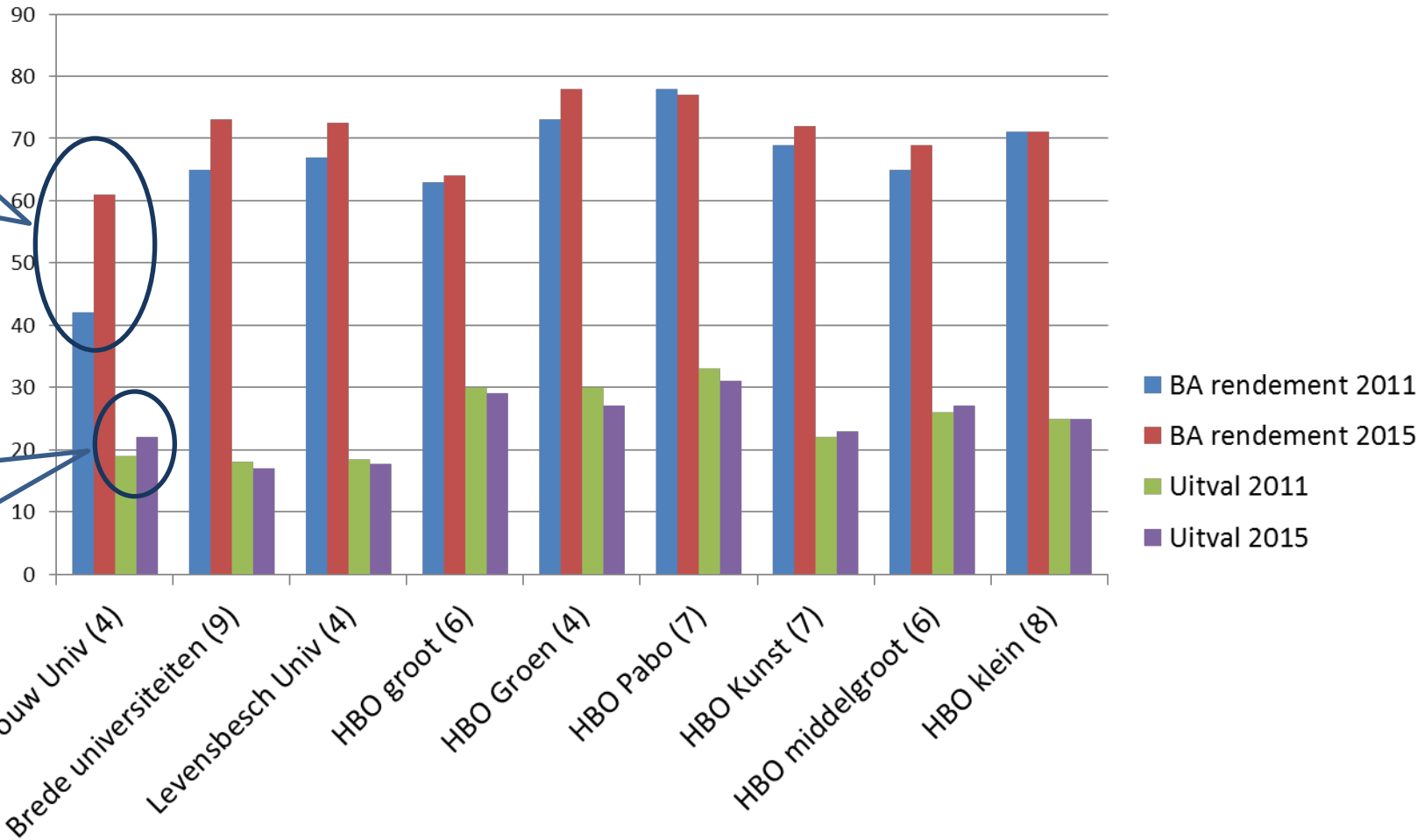
Voorbeeld: Een universiteit

	nulmeting	ambitie 2015
(WO1) Kwaliteit /excellentie: Deelname aan excellentie trajecten	3,0 %	6,0 %
(WO1b) Kwaliteit /excellentie: Studentenoordeel over de opleiding in het algemeen	81,5 %	82,0 %
(WO2) Studiesucces: Uitval	18,0 %	25,0 %
(WO3) Studiesucces: Switch	3,0 %	10,0 %
(WO4) Studiesucces: Bachelorrendement	39,0 %	60,0 %
(WO5) Maatregelen: Docentkwaliteit	15,0 %	45,0 %
(WO6) Maatregelen: Onderwijsintensiteit	19 %	0 %
(WO7) Maatregelen: Indirecte kosten	21,0 %	19,0 %

Als Indicator
4x gebruikt in
HBO en 12x
in WO

Ambitiesprong Bachelorrendement en Uitval per groep van instellingen

Grote ambitieprong

Ten koste van hogere uitval

Rendementscijfers en drop-out: Huidige situatie vs Ambitie, per sector

	Graduation rate (%)	Graduation rate (%) Ambition		Drop out (%)	Drop out (%) Ambition
	2011	2015		2011	2015
Technical/Agric. Universities	42	61		19	22
Comprehensive universities	65	73		18	17
HBO large/comprehensive	63	64		30	29
HBO 'green'	73	78		30	27
HBO teacher tr.	78	77		33	31
HBO creative arts	69	72		22	23
HBO medium	65	69		26	27
HBO small	71	71		25	25

OORDEEL OVER DE 56 INSTELLINGSPLANNEN

Type instelling (aantal)	Oordeel			
	Onvoldoende	Goed	Zeer Goed	Excellent
Brede universiteiten (met Acad. Ziekenhuis) (8)	0	3	4	1
Technische/Minder brede/Open Universiteit (6)	1 (uitstel)	1	4	0
Levensbeschouwelijke univ. (4)	Niet van toepassing (maar wel PA)			
HBO breed (17)	0	4	11	2
HBO zelfstandige Pabo's (7)	0	4	3	0
HBO Kunst (6)	0	1	5	0
HBO Groen (4)	0	1	3	0
HBO overig/gespecialiseerd (4)	0	1	3	0

3 EXCELLENTE INSTELLINGSPLANNEN

Utrecht University

Hanze Hs

HAN-Instellingsplan 2012-2016
Incl. prestatieafspraken met de overheid

Kennis in interactie

Vastgesteld CvB dd. 24 april 2012
Instemming MR dd. 24 april 2012
Goedgekeurd RvT dd. 26 april 2012

Hs Arnhem Nijmegen

Voorlopige opbrengsten (1)

- PA: meer dan consolidering bestaand beleid
 - Versnelling; aanscherping; expliciete keuzes
- Ambities concreet gemaakt, o.a. via indicatoren
- Kwaliteit onderwijs aangepakt
 - BA-rendement omhoog (tot $\pm 70\%$)
 - contacturen 1e jr (“12 uur”) en docentkwaliteit (BKO) op agenda
 - ‘Aanhoudende bewezen kwaliteit’ bij 8 hogescholen (4 kunst; 3 pabo’s; 1 breed)

Voorlopige opbrengsten (2)

- Differentiatie opleidingsaanbod
 - Aandacht voor excellentie (-trajecten)
 - Tendens naar verbreding BA
 - Nieuwe HBO masters
 - Verkorte vwo trajecten in HBO
 - Aandacht voor mbo instroom en AD's beperkt
 - Weinig opleidingen afgebouwd
(in WO vooral kleine; in HBO herordening via sectorplannen)

Voorlopige opbrengsten (3)

- Onderzoek (praktijkgericht) in HBO:
 - Selectie inhoudelijke speerpunten (link met onderwijs en regionale prioriteiten)
 - 42 Centres of Expertise (CofE) aangevraagd; 18 toegekend; (te) beperkte uitwerking (business-) plannen bij andere 24
 - CofE's bestrijken alle topsectoren (en Zorg en Onderwijs)
- Onderzoek WO:
 - Creëren van focus en massa op eigen OZ-sterktes
 - Veel aandacht topsectoren/Horizon 2020; maar betrokkenheid nog weinig concreet (fte; €; partners)
- Valorisatie (in HBO en WO)
 - Divers beeld; ook qua gebruik prestatie-indicatoren
 - Economische en maatschappelijke valorisatie (ook via CofE)
 - Samenwerking instellingen (allianties; WO-HBO)

Conclusies

- Prestatieafspraken experiment veelbelovend:
veel zeer goede voorstellen; CofE's; aandacht voor samenwerking; topsectoren; differentiatie opleidingen
 - Profileren is tegelijk investeren en afbouwen/ verschuiven capaciteit (voorkomen 'mission overload')
 - Meten (monitoring) is weten ("In God we trust, all others must bring data", volgens Deming)
 - Draagvlak / dialoog / definities essentieel
 - Nu van instellings- naar stelselniveau!

Stellingen (voor instellingen)

- Mijn instelling kan de prestatieafspraken waarmaken en gaat zich zinvol profileren binnen de BV Nederland (gelet op nationale & globale uitdagingen)
- Mijn instelling heeft onvoldoende aandacht voor 'de onderkant' in aanbod opleidingen (naast top)
- Mijn instelling heeft een slimme set indicatoren (t.a.v. kwaliteit, excellentie, valorisatie, diversiteit)
- De macrodoelmatigheidstoets kan worden afgeschaft (RCOO doet dat nu)
- Wij missen een kwaliteitsoriëntering op talentontwikkeling

DANK U VOOR UW AANDACHT !

Contact informatie:

Prof. dr. Hans (J.J.) Vossensteyn
University of Twente
Center for Higher Education Policy Studies (**CHEPS**)
PO Box 217
7500 AE ENSCHEDE
The Netherlands

tel: +31 - (0)53 489 3809
e-: j.j.vossensteyn@utwente.nl
inet: www.utwente.nl/cheps